

Uchwała Rady Młodych Naukowców nr VI/13
z dnia 24 sierpnia 2018 r.
w sprawie konsultacji projektu Krajowej Reprezentacji Doktorantów
pt. „Szkoła doktorska – jak się to robi?”

Na podstawie § 3 pkt 2 zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie powołania zespołu doradczego – Rady Młodych Naukowców (Dz. Urz. MNiSW poz. 9) w zw. z art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2018 r. poz. 87 t.j.) – Rada Młodych Naukowców uchwała, co następuje:

§ 1

Rada Młodych Naukowców popiera prowadzenie debaty na temat organizacji szkół doktorskich w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wysoko oceniamy projekt Krajowej Reprezentacji Doktorantów w ramach realizowanego zadania publicznego *Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego* pt. „Szkoła doktorska – jak się to robi?”.

§ 2

Ustosunkowując się do pytań skierowanych w przedmiotowym projekcie, Rada Młodych Naukowców w Załączniku nr 1 do niniejszej uchwały przedstawia odpowiedzi będące naszym stanowiskiem w sprawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Młodych Naukowców

dr Piotr Wojtulek

Załącznik nr 1

**do uchwały Rady Młodych Naukowców nr VI/13 z dnia 24 sierpnia 2018 r.
w sprawie konsultacji projektu Krajowej Reprezentacji Doktorantów
pt. „Szkoła doktorska – jak się to robi?”**

ZASADY REKRUTACJI

- **Jakie dokumenty powinny być wymagane w procesie rekrutacji?**

- dokument tożsamości (np. dowód osobisty, paszport), dyplom ukończenia studiów II stopnia (za wyjątkiem laureatów Diamentowego Grantu),
- suplement do dyplomu (za wyjątkiem laureatów Diamentowego Grantu) z wykazem przedmiotów, liczbą godzin oraz oceną w języku angielskim (ułatwienie dla przyszłych promotorów nie znających języka polskiego),
- CV oraz
- list motywacyjny z krótkim uzasadnieniem zgłoszenia się do szkoły doktorskiej (do 2 stron znormalizowanego maszynopisu),
- dodatkowo: opinia promotora pracy magisterskiej.

- **W jakiej formie powinna przebiegać rekrutacja?**

Rekrutacja powinna obejmować rozmowę kwalifikacyjną dla każdego, a w szczególnych dyscyplinach, związanych przykładowo ze sztuką bądź sportem, powinno dopuścić się możliwość przeprowadzenia egzaminu praktycznego. Ponadto, powinno się umożliwić przeprowadzenie wideokonferencji, co ułatwiłoby rekrutację w wypadku osób przebywających za granicą albo np. na urlopie rodzicielskim. W procesie rekrutacji powinna być również brana pod uwagę aktywność naukowa (publikacje, patenty, wyjazdy konferencyjne, granty, stypendia) o ile taką kandydat posiada.

- **Czy przystępując do procesu rekrutacji osoba kandydująca powinna posiadać już zarys swojej pracy badawczej?**

Zarys pracy badawczej powinien być wskazany, jednak nie powinien być obowiązkowy. Wymóg przedstawienia zarysu pracy badawczej można włączyć do wymogów treściowych listu motywacyjnego kandydata.

- **Czy proces rekrutacji powinien być ujednolicony we wszystkich szkołach doktorskich prowadzonych przez daną uczelnię/instytut?**

Tak, ponieważ w ocenie Rady Młodych Naukowców usprawni to proces rekrutacji.

- **Jaki powinien być skład komisji oceniającej wnioski rekrutacyjne? Czy przedstawiciel samorządu doktorantów powinien w niej uczestniczyć?**

Nie, nie ma takiej potrzeby.

- **Kto w przypadku prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych powinien oceniać wiedzę/przygotowanie kandydata? (ekspert w dziedzinie, w której startuje kandydat dziekan/kierownik szkoły doktorskiej/proponowany promotor)**

Preferencyjnie potencjalny promotor, a w przypadku jego nieobecności wyznaczony przez niego ekspert w dziedzinie, w której startuje doktorant. Powinno się umożliwić przeprowadzenie wideokonferencji w przypadku nieobecności przyszłego promotora lub eksperta z dziedziny.

- **Czy średnia ocen ze studiów powinna być liczona w rekrutacji na PhD?**

Tak, jednak nie powinno to być jedyne kryterium.

- **Czy terminy rekrutacji powinny być podobne we wszystkich podmiotach doktoryzujących w Polsce?**

Terminy rekrutacji powinny być jednakowe we wszystkich podmiotach doktoryzujących w Polsce. Należy doprecyzować co znaczy „podobne”. Ponadto, w szczególnych przypadkach powinno się uwzględnić możliwość wstąpienia do szkoły doktorskiej osoby w trakcie trwania semestru (np. w przypadku znalezienia dobrego kandydata z zagranicy albo osoby wracającej z urlopu rodzicielskiego/macierzyńskiego).

- **Czy wymogiem koniecznym powinno być przedstawienie przez kandydata zaświadczenia o odbyciu stażu kierunkowego po studiach (kwestia np. farmaceutów i lekarzy)? To zasadniczo regulują ustawy o zawodzie, ale chcemy poznać opinię środowiska w tym temacie.**

Przedstawienie przez kandydata zaświadczenia o odbyciu stażu kierunkowego po studiach absolutnie nie powinno być koniecznym wymogiem. Ścieżka naukowa jest całkowicie niezależna od ścieżki zawodowej.

- **Czy podczas rozmowy rekrutacyjnej powinna/-nien być obecna/-y proponowany przyszła/-y promotorka/-or? [może to być problematyczne z powodu Art. 201, pkt 2. *W terminie 3 miesięcy od dnia podjęcia kształcenia doktorantowi wyznacza się promotora lub promotorów- nie mniej można standard wprowadzić, by choć proponowany promotor byłoby obecny, by nie rekrutować “w ciemno”, że ktoś potem przygarnie tego doktoranta]***

Nie powinno to być obligatoryjne, ale możliwe na żądanie przyszłego promotora. Powinno się unikać rekrutowania w ciemno. „Nieodpowiedni” doktorant będzie problemem dla promotora, szkoły doktorskiej i samego siebie.

- **Jakie aktywności naukowe i popularno-naukowe powinny być brane pod uwagę w procesie rekrutacji?**

Rada Młodych Naukowców nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

- **Z jakiego okresu kandydat przedstawia dokumenty (okres studiów/okres ostatnich 5 lat/całokształt dotychczasowego dorobku naukowego). W jaki sposób przedstawione dane będą weryfikowane (analiza bibliometryczna, ksero publikacji, ksero certyfikatu konferencyjnego/zaświadczenia z organizacji studenckich).**

Kandydat powinien przedstawić dokumenty z okresu ostatnich 5 lat. Dane powinny być zweryfikowane poprzez analizę bibliometryczną (wkrótce system POL-on). Aktywny udział w konferencjach/badaniach naukowych powinien być zaświadczony przez byłego opiekuna

pracy magisterskiej lub dziekana wydziału, na którym studiował kandydat. Nie powinno się brać pod uwagę biernego udziału w konferencjach.

- **Wg jakiej skali powinny być przyznawane punkty za publikacje, konferencje (zagraniczne/polskie)?**

Można oprzeć się o skalę pracowniczą (ewaluacyjną).

- **Czy podczas rekrutacji powinien odbywać się egzamin wstępny z języka nowożytnego np. angielskiego? Jeśli tak w jakiej formie, na jakim poziomie i z jaką skalą ocen.**

Nie ma takiej potrzeby. Można natomiast przeprowadzić sam egzamin w języku nowożytnym (np. angielskim) w celu weryfikacji zdolności językowych kandydata.

- **[Ad. Art. 198, pkt.6 *Kształcenie doktorantów może być prowadzone we współpracy z innym podmiotem, w szczególności przedsiębiorcą lub zagraniczną uczelnią lub instytucją naukową.*]**

- 1) **Czy wymagania partnerów zewnętrznych powinny być uwzględnione w procesie rekrutacji?**

Tak, pozwoli to uniknąć nieporozumień w przyszłości.

- 2) **Czy Samorząd Doktorantów powinien współdecydować o tym jaki podmiot zostaje partnerem danej szkoły doktorskiej?**

Samorząd Doktorantów nie powinien współdecydować o podmiotach będących partnerami szkoły doktorskiej.

PROMOTOR

- **Jak powinien wyglądać proces wyboru promotorki/-ora oraz promotorki/-ora pomocniczej-ego?**

Przyszli doktoranci na podstawie informacji o temacie projektu lub zainteresowaniach badawczych przyszłego promotora i jego dorobku powinni wybierać do kogo chcą przyjść na doktorat. Lista potencjalnych promotorów powinna być tworzona z uwzględnieniem osób pracujących w danej jednostce, które spełniają kryteria opisane w Ustawie. Promotor pomocniczy powinien być wybierany/wyznaczany jeśli okaże się, że niezbędne jest wsparcie jeszcze jednej osoby w procesie kształcenia doktoranta np. umiejętności i wiedza, które odbiegają od tych posiadanych przez promotora lub naukowiec przed habilitacją uzyskał finansowanie projektu badawczego, gdzie w realizację założeń może włączyć się doktorant. Proces wyznaczania promotora pomocniczego powinien być realizowany w porozumieniu z doktorantem.

- **Czy każda szkoła doktorska powinna przygotować listę osób mogących pełnić funkcję promotora/promotora pomocniczego? Czy też powinno pozostać jak do tej pory, że każda osoba posiadająca stopień dr hab. może zostać promotorem? Owa lista powinna być zatwierdzona, czy też opiniowana przez Samorząd Doktorantów?**

Powinna zostać stworzona lista potencjalnych promotorów na podstawie ich deklaracji o dostępności do materiału i/lub finansowania co najmniej badań wstępnych/pilotażowych niezbędnych do przygotowania wniosku w konkursie Diamentowy Grant lub Preludium w sytuacji jeśli doktorant nie jest przyjmowany do konkretnego projektu promotora lub promotora pomocniczego oraz tematyki badań, którą z konkretnym promotorem można realizować. Lista nie powinna brać pod uwagę innych kwestii chyba, że ktoś z potencjalnych promotorów nie spełnia kryteriów opisanych w Ustawie. To przyszli doktoranci na podstawie informacji o temacie projektu lub zainteresowaniach badawczych przyszłego promotora i jego dorobku powinni wybierać do kogo chcą przyjść na doktorat.

- **Jakie wymagania powinny być stawiane osobom chcącym zostać promotorką/-orem rozprawy doktorskiej? Czy powinny być wprowadzone jakieś ograniczenia np. liczby doktorantek/-ów? Odpowiednich umiejętności (jakich?)? Określonego dorobku?**

Promotor powinien:

- 1) wykazać udokumentowany dorobek naukowy z okresu ostatnich 5 lat w czasopismach o zasięgu międzynarodowym z list JCR lub być autorem monografii,
- 2) być kierownikiem kilkuletniego grantu badawczego w okresie ostatnich 5 lat,
- 3) zapewnić materiał lub finansowanie badań wstępnych/pilotażowych, jeżeli doktorant nie jest przyjmowany do konkretnego projektu naukowego, w celu zapewnienia możliwości napisania wniosku grantowego w konkursie Diamentowy grant lub Preludium.

- **Jakie korzyści z opieki nad doktorantem powinien mieć promotor? Czy w przypadku korzyści finansowych powinny być one z góry ustalone i jawne dla obydwóch ze stron?**

Największą korzyścią dla promotora jest możliwość awansu naukowego po wypromowaniu kolejnych doktorów. Nie powinno być dodatkowych korzyści finansowych dla promotora, jednak jeśli takie będą powinny być jawne i znane wszystkim.

- **Czy indywidualny plan badawczy powinien zawierać również zobowiązania doktorantki/-ta względem promotorki/-ora oraz promotorki/-ora względem doktorantki/-ta ? Jeśli nie on, to może powinien być wprowadzony jakiś dodatkowy dokument określający tę współpracę?**

Plan badawczy nie powinien zawierać deklaracji o stopniu pomocy ze strony promotora. Powinien to być wyłącznie plan czasowy i zadaniowy doktoratu. Jednak dokument będący dwustronną umową o oczekiwaniach doktoranta i promotora wobec siebie jest bardzo dobrym pomysłem, ponieważ zapewni możliwość weryfikacji czy każda ze stron wywiązuje się ze swoich zobowiązań w trakcie trwania doktoratu. Takie pismo należałoby stworzyć jako osobny dokument.

- **Jak powinien działać system zgłaszania nieprawidłowości związanych ze współpracą z promotorką/-orem, tak by zapewnić pełnię komfortu i bezpieczeństwa doktorantce/-owi zgłaszającej/-emu owe nieprawidłowości?**

Powinna zostać wyznaczona osoba przypisana poszczególnym szkołom doktorskim lub konkretnej jednostce badawczej (w zależności od wielkości jednostki), np. Rzecznik Praw Doktoranta, któremu można byłoby powierzyć zadanie wysłuchania problemów doktorantów i kompetencje do inicjowania właściwych reakcji uczelni wobec zgłaszanych problemów. To powinien być ktoś więcej niż opiekun roku. Pełnienie takiej funkcji powinno wiązać się z całkowitą klauzulą poufności wobec doktorantów, ale też ranga tej osoby w Uczelni powinna zapewniać pełne wsparcie podczas rozwiązywania problemów doktorantów.

- **Czy te same wymagania powinny być stawiane promotorkom/-orom pomocniczym?**

Promotorem pomocniczym powinny być stawiane bardzo zbliżone wymagania jak promotorem. Oczywiście dostosowane i adekwatne do obecnego etapu kariery osób nieposiadających stopnia doktora habilitowanego. Umowa o zobowiązaniach pomiędzy doktorantem a promotorem pomocniczym powinna również być stworzona. Promotor pomocniczy powinien być wybierany/wyznaczany jeśli okaże się, że niezbędne jest wsparcie jeszcze jednej osoby w procesie kształcenia doktoranta np. umiejętności i wiedza, które odbiegają od tych posiadanych przez promotora lub naukowiec przed habilitacją uzyskał finansowanie projektu badawczego, gdzie w realizację założeń może włączyć się doktorant. Proces wyznaczania promotora pomocniczego powinien być realizowany w porozumieniu z doktorantem.

- **Czy stosownym jest wprowadzenie minimalnej liczby seminariów, które muszą zostać zorganizowane przez promotorkę/-ora w miesiącu? Np. 1 w miesiącu?**

Powinien zostać wprowadzony obowiązek prowadzenia spotkań seminaryjnych co najmniej raz w miesiącu (z wyłączeniem okresu stażu, urlopów macierzyńskich itd.) i zapisany w regulaminie szkoły.

- **Jak powinny wyglądać seminaria doktoranckie? Powinny być indywidualne czy grupowe?**

Bardziej zasadne są seminaria grupowe. Jeśli faktycznie mówimy o seminariach a nie o spotkaniach z promotorem celem monitorowania postępów z pracy.

MODEL FUNKCJONOWANIA SAMORZĄDU

- **Jak powinna wyglądać struktura Samorządu Doktorantów w danej Szkole Doktorskiej? A jak struktura w całym uniwersytecie/instytucie? Czy Samorząd powinien wyłonić Rzecznika Praw Doktoranta?**

Jak powinien wyglądać proces wyboru członków/-ów organów w samorządzie doktorantów? Jaka powinna być forma wyborów oraz minimalna frekwencja potrzebna do ich przeprowadzenia?

Jaka powinna być forma wyborów oraz minimalna frekwencja potrzebna do ich przeprowadzenia?

Samorząd w szkole doktorskiej powinien składać się z Walnego Zgromadzenia, które jest najwyższym organem uchwałodawczym i kontrolnym. Uprawnieni do udziału w Walnym Zgromadzeniu powinni być wszyscy doktoranci kształceni w ramach szkoły doktorskiej. Walne Zgromadzenie powołuje Zarząd (przewodniczący/a, dwoje wiceprzewodniczących oraz członkowie, w tym dopuszcza się także powołanie funkcji skarbnika oraz sekretarza), którego wielkość powinna być proporcjonalna do ilości doktorantów kształcących się w danej szkole. Członkowie Zarządu wybierani są w powszechnych, bezpośrednich wyborach z grona doktorantów danej szkoły doktorskiej, przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu. W przypadku nieosiągnięcia wymaganego quorum zwołuje się w terminie od 7 do 14 dni Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, które powołuje Zarząd bez względu na to czy quorum zostało osiągnięte. Przewodniczący/a powołuje Zarząd bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu wyborczym spośród członków Zarządu. Walne Zgromadzenie powołuje Komisję Rewizyjną na podobnych zasadach co Zarząd.

Samorząd doktorantów w danej Uczelni (Radę) powinni stanowić reprezentanci Zarządów poszczególnych szkół doktorskich. Przedstawiciela do Rady wybiera Zarząd bezwzględną

większością głosów obecnych na posiedzeniu wyborczym spośród członków Zarządu. Spośród członków Rady wybierane jest prezydium tego organu. Reprezentantów do Rady powołuje się osobno dla każdego z podmiotów prowadzących szkołę doktorską.

Samorząd na obu szczeblach może powoływać komisje oraz zespoły, których członkowie wskazywani są przez Zarząd/Radę w drodze konkursu spośród doktorantów przynależnych odpowiednio do danej szkoły doktorskiej/Uczelni.

Samorząd w ramach Uczelni (Rada) powinien powołać Rzecznika Praw Doktoranta.

- **Jakie zmiany chcielibyście wprowadzić do aktualnie funkcjonujących modeli samorządów?**

Rada Młodych Naukowców nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

- **Jakie wsparcie powinno być udzielane Samorządom Doktoranckim przez daną Szkołę Doktorską/Uniwersytet/Instytut? (np. udostępnienie osobnej witryny internetowej w domenie jednostki + wsparcie informatyczne jak dla poszczególnych jednostek organizacyjnych + poziom finansowania)?**

Udostępnienie osobnej witryny internetowej w domenie jednostki, wsparcie informatyczne, odpowiednie warunki lokalowe, obsługę administracyjną Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz Rady. Poziom finansowania proporcjonalny do poziomemu finansowaniu samorządu studentów.

- **Co w momencie gdy nie funkcjonuje Samorząd doktorantów?**

Jeżeli w danej szkole doktorskiej nie funkcjonuje samorząd doktorantów (Zarząd) interesy doktorantów w danej szkole doktorskiej mogą być reprezentowane przez Radę działającą w ramach podmiotu prowadzącego daną szkołę doktorską. Jeżeli w ramach danej jednostki samorząd doktorantów w ogóle nie istnieje KRD w ramach swoich działań powinna identyfikować takie jednostki i promować działalność samorządową doktorantów w tej jednostce.

STRUKTURA SZKOŁY DOKTORSKIEJ

- **Kierownik szkoły doktorskiej - pełnomocnik dziekana/rektora czy może prorektor ds. doktorantów? Kto powinien stać na czele szkoły doktorskiej?**

Pełnomocnik rektora ds. doktorantów.

- **Wyznaczenie limitów przyjęć - jak liczna powinna być szkoła? Jedna duża z kilkoma ścieżkami czy kilka mniejszych?**

Powinna być jedna duża szkoła z kilkoma ścieżkami.

- **Czy szkoła doktorska powinna mieć własny organ na wzór rady programowej, a jeśli tak to czy powinien być w niej przedstawiciel Samorządu? Jakie powinny być jej kompetencje i jakie kryteria doboru osób?**

Uważamy, że tego typu organ jest niepotrzebny.

- **Centralny “dziekanat” dla wszystkich szkół, “dziekanat” na szkołę czy jedna osoba w każdej jednostce uczelni (wydziale/instytucie)?**

Uważamy, że lepszą opcją jest tzw. „centralny dziekanat”.

- **Na wybór jakich struktur/organów szkoły powinni mieć wpływ doktoranci/samorząd?**

Doktoranci (samorząd) powinni mieć możliwość wypowiedzi, a nawet zdania blokującego w stosunku do kandydatury na stanowisko kierownika.

- **Czy potrzebny jest centralny organ kierujący szkołami doktorskimi na uczelniach/w instytutach? Czy każda ze szkół powinna mieć indywidualny?**

Jesteśmy zwolennikami centralnego organu kierującego.

- **Jak wyobrażasz sobie strukturę centralnego/indywidualnego organu kierującego szkoła/ami doktorskimi?**

Rada Młodych Naukowców nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

- **Jak powinna wyglądać/Czego oczekujesz od obsługi administracyjnej szkoły doktorskiej?**

Rada Młodych Naukowców nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

PRZEBIEG KSZTAŁCENIA, W TYM INDYWIDUALNY PLAN BADAWCZY

I OCENA ŚRÓDOKRESOWA

- **Kto i do kiedy może wystąpić z prośbą o zmianę tematu/planu?**

Uprawniony powinien być wyłącznie doktorant. Jest on odpowiedzialny za swoją pracę doktorską i w ramach odpowiedzialności winien on także zadbać o sformułowanie właściwego ostatecznego tematu. Promotor może w tym zakresie pełnić wyłącznie funkcję doradczą.

- **Jak powinien się kształtować skład komisji oceniających, kto zgłasza, kto wyznacza?**

Podkreślić należy, że dochodzi obecnie do sytuacji patologicznych, w których oficjalnie komisje te wyznacza jednostka prowadząca studia doktoranckie (derogowany porządek prawny), zaś nieoficjalnie rady naukowe bardzo często przychylają się do prośb promotorów o odpowiednie ukształtowanie składu tych komisji. Kształtowanie składu komisji winno leżeć w kompetencji organu niemającego konfliktu interesów z promotorem, najlepszym rozwiązaniem byłoby wyznaczanie członków komisji przez kierowników Szkół Doktorskich z innych ośrodków akademickich.

- **Przebieg oceny śródkresowej - jak powinna wyglądać procedura odwoławcza?**

Procedura ta powinna odpowiadać trybowi odwoławczemu przewidzianemu w Kodeksie Postępowania Administracyjnego. Doktorantowi powinna przysługiwać droga odwołania na zasadach ogólnych, podobnie jak wszystkim obywatelom.

- **Jak powinien wyglądać sposób przeprowadzania oceny śródkresowej określony w regulaminie?**

Podstawą powinny być przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz rozporządzeń Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zwłaszcza te dotyczące ewaluacji działalności naukowej. Wykluczone powinny być wewnętrzne regulacje tego tematu w Szkołach Doktorskich, gdyż spowoduje to, że w niektórych może dojść do zaniżenia kryteriów oceny.

- **Jak powinno być rozłożone obciążenie wykładami i dydaktyką na przestrzeni 4 lat? Jaki wymiar pensum optymalny dla doktoranta w ramach zapewnianych przez ustawę?**

Doktorant powinien w trakcie studiów uczyć się wystąpień publicznych. Nie można akceptować zatem sytuacji, gdy doktorant nie ma żadnego obciążenia dydaktycznego. W przeciwnym razie traci możliwość nauki radzenia sobie ze stresem, co byłoby przydatne w przyszłości np. podczas konferencji naukowych. Optymalnym obciążeniem dydaktycznym jest 60-90 godzin zajęciowych w roku akademickim. W przypadku gdy dana jednostka nie jest w stanie zapewnić doktorantowi tego typu obciążenia, doktorant winien być zaangażowany w prowadzenie zajęć razem z innymi wykładowcami i mieć możliwość prowadzenia niektórych z nich w sposób samodzielny.

- **Jak duża powinna być obieralność przedmiotów? Kształtowanie własnej ścieżki poprzez wybór przedmiotów:**

1) warsztat badacza vs. wykłady specjalistyczne:

Szkoła doktorska powinna przygotować Doktoranta do pracy badawczej i dydaktycznej. Można to osiągnąć poprzez m.in. warsztaty tworzenia tekstów naukowych, warsztaty emisji głosu, warsztaty sporządzania projektów badawczych. Wykłady specjalistyczne powinny wyłącznie uzupełniać zajęcia z zakresu warsztatu naukowego.

2) inne formy kształcenia:

Uznawane powinny być praktyki i staże odbywane zarówno w innych jednostkach badawczych jak i w przemyśle.

3) wzajemne uznawanie wykładów realizowanych w innych ośrodkach:

Rada Młodych Naukowców popiera uznawalność wykładów realizowanych w innych ośrodkach, pod warunkiem, że pozostają one w związku z pracą doktorską.

- **Jakie powinny być (oprócz wymaganych: tytuł zawodowy; efekty uczenia się dla klasyfikacji na poziomie 8; znajomość języka; 1 artykuł naukowy lub 1 monografia naukowa lub dzieło artystyczne o istotnym znaczeniu; przedstawienie i obrona rozprawy doktorskiej) wymagania wobec osoby, której nadawany jest stopień doktora? Czy w ogóle podmiot doktoryzujący powinien je wprowadzać?**

Podmiot doktoryzujący powinien wprowadzić wymagania dodatkowe związane ze specyfiką obszaru nauki, w którym Doktorant ubiega się o stopień.

- **Jak powinien wyglądać skład, jakie powinna mieć obowiązki i prawa, jakie kompetencje (zakres czynności), tryb powołania komisja dokonująca czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora?**

Skład tej komisji nie powinien być określany przez władze Szkoły Doktorskiej, w której kształci się Doktorant, lecz przez podmiot zewnętrzny np. władze Szkoły Doktorskiej w innym ośrodku akademickim.

- **Jakie powinny być przyczyny zwolnienia z opłat dla osób ubiegających się o stopień doktora w trybie eksternistycznym?**

Rada Młodych Naukowców nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

- **Jak powinien wyglądać tryb złożenia rozprawy doktorskiej?**

Rada Młodych Naukowców nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

- **Jak powinien wyglądać proces wyznaczania recenzentów rozprawy doktorskiej?**

Istnieć powinna baza potencjalnych recenzentów z przypisanymi im dyscyplinami i specjalnościami, na podstawie identyfikatora ORCID. Recenzenci ci winni być wyznaczeni

przez władze Szkoły Doktorskiej innej niż szkoła Doktoranta. Rozważyć można wprowadzenie tzw. “recenzji ślepej”, w której zarówno podmiot wyznaczający recenzentów jak i sami recenzenci nie mieliby świadomości tego, dla kogo recenzja jest sporządzana.

- **Jak powinna wyglądać weryfikacja efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK dla osób ubiegających się o stopień doktora w trybie eksternistycznym?**

Rada Młodych Naukowców nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

- **Jak powinna wyglądać weryfikacja obowiązku posiadania w dorobku co najmniej 1 monografii, w przypadku monografii wieloautorskiej?**

Monografię tą powinna stanowić praca zdefiniowana w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczącego ewaluacji działalności naukowej. Żadna inna forma opracowania monograficznego nie powinna być brana pod uwagę. Jest to motywowane troską o odpowiedni poziom tych prac.

- **Czy powinny być, jeśli tak to jakie powinny być dodatkowe warunki dopuszczenia do obrony?**

Nie, warunki dotychczas określone są wystarczające.

- **Jak powinien wyglądać program kształcenia? Jakie przedmioty powinny być uwzględnione, Jakie zdecydowanie pominięte? (języki obce, przedmioty kluczowe w obszarze badań, przedmioty dotyczące: kompetencji menedżerskich, kierowania zespołem badawczym, prowadzenia zajęć dydaktycznych, prezentacji wyników, wygłaszania przemówień, prezentacji własnej osoby, przygotowywania i pisania artykułów, pisania i realizacji grantów)?**

Uwzględnione powinny być przedmioty dotyczące: kierowania zespołem badawczym, prowadzenia zajęć dydaktycznych, prezentacji wyników, przygotowywania i pisania artykułów i realizacji grantów. Pomiąć należy kwestie związane z kompetencjami menadżerskimi, prezentacji własnej osoby.

- **Co sądzisz o stażach naukowych/mobilności doktorantów (krajowych i międzynarodowych)? Czy powinny być obowiązkowe w procesie kształcenia?**

Obowiązkowe w zależności od dyscypliny, w której praca doktorska powstaje. W naukach przyrodniczych, o Zdrowiu, technicznych i ścisłych staż powinien być obowiązkiem.

- **Czy powinny istnieć szczegółowe wytyczne dotyczące indywidualnych planów badawczych? Jak je widzisz?**

Nie zawsze doktorant ma świadomość, czy jego indywidualny plan badawczy jest rzeczywiście możliwy do zrealizowania i czy rzeczywiście ma on wysoką wartość merytoryczną. Formułowanie tego typu planów powinno odbywać się pod ścisłą opieką promotora/promotora pomocniczego.

- **Jakie powinny być powody przedłużenia terminu złożenia rozprawy doktorskiej?**

Macierzyństwo lub udokumentowana, ciężka choroba. W uzasadnionych wypadkach kierownik Szkoły Doktorskiej powinien mieć możliwość indywidualnych rozstrzygnięć w sprawach których katalog powodów nie objął.

FINANSOWANIE SZKÓŁ DOKTORSKICH, W TYM STYPENDIA I MOTYWACJE

- **Czy powinny być dodatkowe stypendia motywacyjne dla najlepszych doktorantów? Jeśli tak to dla jakiego % doktorantów i w jakiej wysokości?**

Stypendium, chociażby najmniejsze, zawsze jest motywatorem do dalszych działań. Dlatego też, wydaje się być rozsądnym by takie stypendia nadal utrzymywać dla minimum 5-10 % najlepszych doktorantów. Wysokość stypendium zawsze jest warunkowana „majętnością” danej uczelni, instytutu, dlatego, trudno podać konkretną kwotę. Wydawać by się mogło, że taka motywacja, nie musiałaby być stypendium miesięcznym, a może nagrodą jednorazową za cały rok pracy. Ważne jednak by możliwość przyznawania stypendiów dla najlepszych doktorantów w ramach danej dyscypliny pozostała utrzymana – powinno ono być przyznawane za uzyskane bardzo dobre wyniki/postępy w realizacji pracy doktorskiej.

- **Jakie powinny być kryteria, aby uniknąć „punktozy”?**

W ocenie Rady Młodych Naukowców kryteria zawsze będą oparte o dorobek naukowy, zatem trudno uniknąć „punktozy”. Nie ilość, a jakość publikacyjna się liczy, zatem punktów więcej się dostanie, w przypadku publikowania w bardzo dobrych czasopismach. Kryteria oceniające dorobek naukowy (np. przy przyznawaniu stypendiów) powinny uwzględniać impact factor czasopisma lub jego pozycję w danym kwartyle i proporcjonalnie przyznawać punkty za dane osiągnięcie. Należy jednak mieć na uwadze, że punktozy nie da się całkowicie wyeliminować ponieważ pewne obiektywne kryteria powinny funkcjonować. W innym wypadku będziemy mieli zamiast systemu punktozowego system uznaniowy, który jest jeszcze gorszy. W ocenie RMN alternatywą wartą rozważenia jest system wyważony tzn. częściowo oparty o punkty uwzględniający również dodatkowe kryteria.

- **Czy w szkole doktorskiej powinien być fundusz na dofinansowanie wyjazdów konferencyjnych lub publikacji naukowych? Jeśli tak to na jakich zasadach?**

W ocenie Rady Młodych Naukowców byłoby bardzo dobrze, gdyby takowe fundusze istniały, przede wszystkim fundusz publikacji naukowych, który mógłby być przeznaczony na: „proofreading”, koszty pokrycia publikacji w czasopismach Open Access. W tym przypadku, należałoby złożyć podanie z wszelkimi danymi dotyczącymi publikacji wraz z niezbędnymi kosztami oraz wskazaniem czasopisma jego charakterystyki. W przypadku dofinansowań wyjazdów konferencyjnych, można by było organizować dwa razy do roku konkurs, w którym oceniano by skalę i rangę konferencji, zamierzenia wnioskującego oraz jego dorobek. W naszej ocenie stworzenie funduszu na dofinansowanie wyjazdów wydaje się być wyśmienitym pomysłem. W chwili obecnej w wielu miejscach czegoś takiego brakuje. Moim zdaniem w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych i o życiu każdy doktorant powinien obowiązkowo chociaż raz w ciągu całych studiów wziąć udział w konferencji międzynarodowej poza granicami kraju. Jeśli chodzi o finansowanie publikacji naukowych to jestem stanowczo przeciwko takiemu rozwiązaniu.

- **Czy szkoła powinna mieć fundusz na zapomogi, a jeśli tak to na co powinny być przeznaczane? (przypominam o braku stypendiów socjalnych)**

W przypadku braku stypendiów socjalnych (przy jednoczesnym większym stypendium doktorskim, które to do pewnego stopnia rekompensuje), warto byłoby starać się chociażby o możliwość zapomogi, która będzie przyznawana w szczególnych przypadkach (np. nieszczęśliwy wypadek lub inne zdarzenia losowe). W tych przypadkach przyznanie zapomogi dokonywane jest w oparciu o dostarczone dokumenty poświadczające zdarzenie, co generuje mniej pracy niż przyznanie stypendium socjalnego, którego przyznanie opierało się na wysokości dochodów i wymagało dużo więcej formalności. W ocenie RMN doktoranci powinni mieć prawo do świadczeń socjalnych takich samych i na takich samych zasadach jak etatowi pracownicy. Od sumy rocznych stypendiów powinien być czyniony opis w takiej samej wysokości jak od pensji na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

- **Czy szkoła powinna pokrywać koszty wykładów dla doktorantów?**

Szkoła doktorska bez wątplenia powinna mieć fundusze na wykłady dla doktorantów; tylko zapewniając dobrych wykładowców, zapewni najwyższy poziom kształcenia.

- **Fundusz na działanie Samorządu Doktorantów- w jaki sposób określana wysokość?**

Nie widzimy potrzeby sztywnego regulowania wysokości budżetu samorządu doktoranckiego w ramach danej szkoły doktorskiej.

- **Jak wyobrażasz sobie system finansowania staży krajowych i międzynarodowych dla doktorantów?**

Programy staży zagranicznych, o które mogą się starać doktoranci są w ofercie Erasmus+, Narodowego Centrum Nauki (program Etiuda) czy Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Doktoranci mają więc możliwość korzystać z tych programów. Staże krajowe i zagraniczne mogłyby być (do)finansowane ze źródeł uczelnianych (środki na Działalność Statutową, środki Prorektora ds. Nauki czy budżet Samorządu Doktorantów danej Uczelni). Dodatkowo jednak szkoła doktorska powinna stworzyć fundusz na finansowanie krótko i długoterminowych staży doktorskich w renomowanych ośrodkach krajowych i zagranicznych. Fundusz powinien być w pierwszej kolejności dostępny dla najlepszych doktorantów w danej dyscyplinie chcących poszerzyć swoją wiedzę i umiejętności.

REGULAMIN SZKOŁY DOKTORSKIEJ

- **Jak szczegółowy powinien być regulamin?**

Regulamin powinien określać organizację szkoły doktorskiej, tok kształcenia, zasady rekrutacji, zasady przyznawania stypendiów, zasady tworzenia programów kształcenia, zasady realizacji rozpraw doktorskich w ramach projektów badawczych uzyskanych ze źródeł zewnętrznych, limit doktorantów pod opieką jednego promotora, kodeks etyki. Ponadto jednym z najważniejszych elementów powinien być status doktoranta obejmujący jego prawa i obowiązki. Szczegółowo powinna zostać zdefiniowana relacja doktoranta ze szkołą dokorską oraz z jego promotorem naukowym. Aby zapewnić kształcenie doktorantów na najwyższym poziomie, w regulaminie należy jasno określić kiedy i w jaki sposób zostanie przeprowadzona ewaluacja kształcenia, programu kształcenia oraz ocena postępów w pracy badawczej doktoranta. Regulamin również powinien zawierać adnotację dotyczącą przeprowadzenia oceny warunków pracy badawczej doktoranta poprzez m.in. ewaluację opieki promotorskiej.

- **Jakie funkcje/organy powinny być w nim opisane?**

W regulaminie powinna być opisana struktura organizacyjna szkoły doktorskiej wraz z zadaniami poszczególnych jej organów (komponentów).

1. Dyrektor/kierownik – organ zarządzający szkołą dokorską, pełni funkcję organizacyjną oraz administracyjną. Odpowiada za prawidłowe funkcjonowanie szkoły.
2. Rada Naukowa – członkowie wspierający merytorycznie Dyrektora/kierownika. Powoływani z grona wybitnych młodych pracowników naukowych lub naukowo-dydaktycznych. Do zadań Rady należy rekomendowanie programu kształcenia oraz ocena zajęć dydaktycznych. Część członków Rady powinna pochodzić spoza jednostki.
3. Komisje ewaluacyjne – ocena postępów pracy doktoranta i ocena rozprawy doktorskiej oraz ewaluacja opieki promotorskiej. W większości członkowie spoza jednostki.

4. Samorząd doktorancki – rekomendowanie rozwiązań likwidujących bariery efektywnego kształcenia doktorantów.
- **Niezbędne minimum praw i obowiązków z punktu widzenia doktoranta.**
 1. Niezbędne minimum praw doktoranta: dostęp do wyników rekrutacji; opieka merytoryczna promotora naukowego; korzystanie z infrastruktury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji programu kształcenia oraz przygotowania rozprawy doktorskiej; występowanie do Dyrektora/kierownika, Rady naukowej oraz Komisji ewaluacyjnej w sprawach dotyczących przedłużenia kształcenia, urlopów oraz odwołań od oceny postępów pracy; zrzeczenie w samorządzie doktoranckim; możliwość oceny programu kształcenia; możliwość ubiegania się o finansowanie prac badawczych ze źródeł zewnętrznych oraz uczelnianych; możliwość publikowania otrzymanych wyników badań; urlopy rodzicielskie, zdrowotne, wypoczynkowe; możliwość zmiany promotora naukowego.
 2. Niezbędne obowiązki doktoranta: prowadzenie badań naukowych; składanie sprawozdań z postępów pracy naukowej na potrzeby ewaluacji; przygotowanie rozprawy doktorskiej; uczestniczenie w zajęciach dydaktycznych; przestrzeganie zasad etyki tj.: publikowanie rzetelnych wyników badań, całkowity zakaz dyskryminacji ze względu na pochodzenie, rasę, płeć, wyznanie i wiek (nie tylko w stosunku do członków społeczności akademickiej, ale także wobec osób poza murami szkoły doktorskiej).
 - **Czego doktoranci NIE chcą mieć zapisanego w regulaminie?**

Regulamin powinien być jasny i szczegółowy, powinien regulować wszelkie kwestie niezbędne do prawidłowego funkcjonowania doktorantów w szkole doktorskiej.